ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)
zo 17. februára 2005 *

V spojených veciach C-453/02 a C-462/02,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podané rozhodnutiami Bundesfinanzhof (Nemecko) zo 6. novembra 2002 a doručené Súdnemu dvoru 13. a 23. decembra 2002, ktoré súvisia s konaniami:

Finanzamt Gladbeck

proti

Edith Linneweber (C-453/02)

a

Finanzamt Herne-West

proti

Savvas Akritidis (C-462/02),

* Jazyk konania: nemčina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia C. Gulmann a R. Schintgen (spravodajca),

generálna advokátka: C. Stix-Hackl,

tajomník: M.-F. Contet, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. mája 2004,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— pani Linneweber, v zastúpení: M. Nettesheim, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: W.-D. Plessing, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci D. Sellner, Rechtsanwalt,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: E. Traversa a K. Gross, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci A. Böhlke, Rechtsanwalt,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 8. júla 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 13 B písm. f) šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu — spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23, ďalej len „šiesta smernica").

2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporu medzi Finanzamt Gladbeck a pani Linneweber, univerzálnou dedičkou po jej manželovi, ktorý zomrel roku 1999, a v rámci sporu medzi Finanzamt Herne-West a pánom Akritidis, ktorých predmetom je platba dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH") z príjmov z prevádzkovania hazardných hier.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Článok 2 šiestej smernice, ktorý tvorí jej hlavu II nazvanú „Rozsah platnosti", stanovuje:

„Dani z pridanej hodnoty podlieha:

1. dodávka tovaru alebo služieb za úhradu [protihodnotu — *neoficiálny preklad*] v rámci územia štátu osobou podliehajúcou dani [platiteľom dane — *neoficiálny preklad*];

...“

4 Podľa článku 13 B písm. f) šiestej smernice členské štáty oslobodia od DPH:

„stávkov[ú] činnosť, lotérie a iné formy hazardných hier, na ktoré sa vzťahujú podmienky a obmedzenia definované [za podmienok a obmedzení definovaných — *neoficiálny preklad*] jednotlivými členskými štátmi“.

Vnútroštátna právna úprava

5 Podľa § 1 ods. 1 Umsatzsteuergesetz 1993 (zákon z roku 1993 o dani z obratu, BGBl. I, 1993, s. 565, ďalej len „UStG“) podliehajú DPH plnenia poskytované podnikateľom za protihodnotu na území štátu v rámci jeho podnikateľskej činnosti.

6 Podľa § 4 ods. 9 písm. b) UStG je od DPH oslobodený obrat, na ktorý sa vzťahuje zákon o stávkových hrách a lotériách, ako aj obrat verejných kasín, ktoré majú povolenie, dosahovaný z prevádzkovania týchto kasín.

Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

Vec C-453/02

7 Pani Linneweber je univerzálnou dedičkou po svojom manželovi, ktorý zomrel roku 1999. Nebohý mal úradné povolenie na sprístupňovanie výherných a zábavných hracích prístrojov verejnosti za odplatu vo svojich kaviarňach a herniach. Pani Linneweber a jej manžel priznali príjmy z prevádzkovania uvedených prístrojov za daňové roky 1997 a 1998 ako nepodliehajúce DPH z dôvodu, že príjmy z prevádzkovania výherných prístrojov kasínami, ktoré majú povolenie, sú oslobodené od tejto dane.

8 Finanzamt Gladbeck sa naopak domnieval, že sporné príjmy nie sú oslobodené podľa § 4 ods. 9 písm. b) UStG, keďže nepodliehajú dani zo stávok, dostihov a lotérií a nepochádzajú z prevádzkovania verejného kasína, ktoré má povolenie.

9 Finanzgericht Münster, ktorý vo veci rozhodoval, vyhovel žalobe podanej paňou Linneweber z dôvodu, že analogicky ako rozhodol Súdny dvor v rozsudku z 11. júna 1998, Fischer (C-283/95, Zb. s. I-3369), príjmy z výherných prístrojov musia byť oslobodené od DPH v súlade s článkom 13 B písm. f) šiestej smernice. V bode 28 uvedeného rozsudku totiž Súdny dvor uviedol, že zásade daňovej neutrality odporuje v oblasti vyberania DPH rozlišovanie medzi dovoleným plnením a nedovoleným plnením.

10 Finanzamt Gladbeck na podporu svojho opravného prostriedku („Revision") podaného na Bundesfinanzhof tvrdil, že vklady a možnosti výhry sú omnoho vyššie v prípade prístrojov umiestnených v kasínach ako v prípade prístrojov prevádzkovaných mimo týchto zariadení. Na rozdiel od toho, čo pripustil Finanzgericht Münster, však medzi týmito dvomi typmi prístrojov nedochádza k súťaži.

11 Keďže Bundesfinanzhof dospel k názoru, že výsledok ním rozhodovaného sporu vyžaduje výklad šiestej smernice, rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je prípustné vykladať článok 13 B písm. f) šiestej smernice... v tom zmysle, že členský štát nemôže stanoviť, že dani z pridanej hodnoty podlieha organizovanie hazardnej alebo peňažnej hry v prípade, ak je organizovanie takejto hry povoleným verejným kasínom oslobodené od tejto dane?

2. Zakazuje článok 13 B písm. f) šiestej smernice... členskému štátu, aby stanovil, že dani z pridanej hodnoty podlieha prevádzkovanie výherného prístroja iba na základe samotnej skutočnosti, že v povolenom verejnom kasíne je takéto prevádzkovanie oslobodené od DPH, alebo je ešte potrebné preukázať, že výherné prístroje prevádzkované mimo kasín sú v základných bodoch, akými sú maximálny vklad a maximálna výhra, porovnateľné s výhernými prístrojmi prevádzkovanými v kasínach?

3. Môže sa umiestňovateľ prístrojov dovolávať oslobodenia stanoveného v článku 13 B písm. f) šiestej smernice...?"

12 Ako vyplýva zo spisu postúpeného Súdnemu dvoru vnútroštátnym súdom, pán Akritidis prevádzkoval v rokoch 1987 až 1991 herňu v meste Herne-Eickel (Nemecko). V nej organizoval ruletu, ako aj kartové hry. V súlade s povolením, ktorého bol držiteľom, mali byť pri vykonávaní týchto hier dodržiavané pravidlá stanovené v osvedčení o nezávadnosti („Unbedenklichkeitsbescheinigung") vydanom príslušnými orgánmi.

13 V období rokov 1989 až 1991 tak pri rulete, ako aj pri kartových hrách pán Akritidis nedodržiaval pravidlá stanovené príslušnými orgánmi. Najmä nepoužíval hraciu dosku, nedodržiaval maximálnu výšku vkladov a neviedol záznam o obrate z prevádzkovania predmetných hier.

14 Finanzamt Herne-West odhadol obrat za toto obdobie s ohľadom na nezákonné príjmy z organizovania rulety a kartových hier. Po sťažnosti pána Akritidisa a s prihliadnutím na už citovaný rozsudok Fischer, Finanzamt Herne-West upustil od zdanenia príjmov z rulety daňou z pridanej hodnoty. Rozhodol však o tom, že bude považovať kartovú hru organizovanú nedovoleným spôsobom za podliehajúcu dani a stanovil paušálne časť obratu týkajúcu sa organizovania tejto hry.

15 Pán Akritidis podal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok na Finanzgericht Münster. Tento súd v súlade zo zásadami uvedenými Súdnym dvorom v už citovanom rozsudku Fischer rozhodol, že predmetná kartová hra má byť na základe uplatnenia článku 13 B písm. f) šiestej smernice oslobodená od DPH. Navyše dospel k názoru, že sa pán Akritidis môže priamo odvolávať na uvedené ustanovenie pred vnútroštátnym súdom. Nie je žiadny dôvod pre to, aby sa uplatňovanie zásad stanovených Súdnym dvorom v uvedenom rozsudku obmedzovalo len na ruletu.

16 Finanzamt Herne-West na podporu svojho návrhu („Revision") uviedol, že zásady, na ktoré sa odvoláva Finanzgericht Münster, sa nevzťahujú na predmetnú kartovú hru v danom prípade. Za takýchto okolností, na rozdiel od hry dotknutej vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok Fischer, nemožno hovoriť o žiadnej súťaži medzi kartovou hrou organizovanou pánom Akritidisom a hrami organizovanými kasínami, pretože tieto hry skutočne nie sú porovnateľné. Pán Akritidis, pokiaľ ide o neho, tvrdí, že kartová hra, aká sa hrala v jeho zariadeniach, zodpovedá hre „black jack" hranej v povolených verejných kasínach.

17 Keďže Bundesfinanzhof dospel k názoru, že výsledok ním rozhodovaného sporu vyžaduje výklad šiestej smernice, rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Zakazuje článok 13 B písm. f) šiestej smernice... členskému štátu, aby stanovil, že dani z pridanej hodnoty podlieha organizovanie kartovej hry v prípade, ak je organizovanie takej hry verejným kasínom, ktoré má povolenie, oslobodené od tejto dane, alebo treba navyše preukázať, že kartové hry organizované mimo kasín sú v základných bodoch, akými sú pravidlá hry, maximálny vklad a maximálna výhra, porovnateľné s hrami organizovanými v kasínach?

2. Môže sa organizátor dovolávať oslobodenia stanoveného v článku 13 B písm. f) šiestej smernice...?"

18 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 6. februára 2003 boli veci C-453/02 a C-462/02 spojené na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a vyhlásenia rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke vo veci C-453/02

19 Na úvod treba pripomenúť, že jednak článok 4 ods. 9 písm. b) UStG oslobodzuje od DPH obrat dosiahnutý verejnými kasínami, ktoré majú povolenia, z hazardných hier alebo výherných prístrojov bez toho, aby bola určená forma alebo podmienky organizovania a prevádzkovania týchto hier a prístrojov.

20 Okrem toho, ako to upresnil Bundesfinanzhof vo svojom rozhodnutí o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, treba skonštatovať, že verejné kasína, ktoré majú povolenia, nepodliehajú žiadnemu obmedzeniu, pokiaľ ide o hazardné hry a výherné prístroje, ktoré môžu prevádzkovať.

21 Teda také hazardné hry a výherné prístroje ako vo veci samej, môžu verejné kasína, ktoré majú povolenie, prevádzkovať nezávisle od podmienok svojej organizácie bez toho, aby obrat, ktorý z nich dosiahnu, podliehal DPH.

22 Za týchto podmienok treba prvú otázku vo veci C-453/02 považovať za otázku, ktorá sa v podstate týka toho, či sa má článok 13 B písm. f) šiestej smernice vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je prevádzkovanie všetkých hazardných hier a výherných prístrojov oslobodené od DPH, ak je vykonávané vo verejných kasínach, ktoré majú povolenie, zatiaľ čo na výkon tej istej činnosti inými subjektami, než sú prevádzkovatelia kasín, sa toto oslobodenie nevzťahuje.

23 S cieľom odpovedať na takto preformulovanú otázku treba pripomenúť, že z článku 13 B písm. f) šiestej smernice vyplýva, že prevádzkovanie hazardných hier a výherných prístrojov v zásade musí byť oslobodené od DPH, pričom však členským štátom zostáva právomoc určiť podmienky a obmedzenia takéhoto oslobodenia (rozsudok Fischer, už citovaný, bod 25).

24 Pri výkone tejto právomoci však členské štáty musia dodržiavať zásadu daňovej neutrality. Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, tejto zásade odporuje najmä rozdielne zaobchádzanie s podobnými tovarmi a službami, ktoré sú navzájom v konkurenčnom vzťahu, z pohľadu DPH, keďže uvedené tovary alebo služby majú podliehať jednotnej sadzbe (pozri najmä rozsudky z 11. októbra 2001, Adam, C-267/99, Zb. s. I-7467, bod 36, a z 23. októbra 2003, Komisia/Nemecko, C-109/02, Zb. s. I-12691, bod 20).

25 Pritom z tejto judikatúry, ako aj z rozsudku zo 7. septembra 1999, Gregg (C-216/97, Zb. s. I-4947, bod 20), a z už citovaného rozsudku Fischer vyplýva, že pre posúdenie či výrobky alebo služby sú si podobné, totožnosť výrobcu alebo poskytovateľa služby a právna forma, prostredníctvom ktorej títo vykonávajú svoje činnosti, nie sú rozhodujúce.

26 Ako totiž generálna advokátka uviedla v bodoch 37 a 38 svojich návrhov, pri určovaní, či existuje podobnosť medzi činnosťami dotknutými vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok Fischer, Súdny dvor skúmal len porovnateľnosť dotknutých činností a nezohľadnil tvrdenie, podľa ktorého so zreteľom na zásadu daňovej neutrality sa hazardné hry odlišujú už samotnou skutočnosťou, že sú organizované verejnými kasínami, ktoré majú povolenia, alebo v nich.

27 V bode 31 už citovaného rozsudku Fischer teda Súdny dvor stanovil, že článku 13 B písm. f) šiestej smernice odporuje ak členský štát stanoví, že dani z pridanej hodnoty podlieha nezákonné prevádzkovanie hazardnej hry organizovanej mimo verejného kasína, ktoré má povolenie, zatiaľ čo prevádzkovanie rovnakej hazardnej hry takýmto zariadením je od tejto dane oslobodené.

28 Keďže teda totožnosť prevádzkovateľa hazardnej hry nie je rozhodujúca pre určenie, či sa má nedovolené organizovanie uvedenej hry považovať za konkurujúce dovolenému organizovaniu rovnakej hry, musí to tak byť, *a fortiori*, aj pri určení, či dve hazardné hry alebo výherné prístroje prevádzkované v súlade so zákonom, majú byť považované za navzájom si konkurujúce.

29 Z toho vyplýva, že pri výkone právomoci, ktorú členským štátom priznáva článok 13 B písm. f) šiestej smernice, a to pri určení podmienok a obmedzení, za ktorých prevádzkovanie hazardných hier a výherných prístrojov môže byť oslobodené od DPH podľa tohto ustanovenia, členské štáty nemôžu platne robiť uvedené oslobodenie závislým od totožnosti prevádzkovateľa uvedených hier a prístrojov.

30 S ohľadom na tieto úvahy treba na prvú otázku položenú vo veci C-453/02 odpovedať tak, že článok 13 B písm. f) šiestej smernice sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej prevádzkovanie všetkých hazardných hier a výherných prístrojov je oslobodené od DPH, ak je vykonávané v povolených verejných kasínach, zatiaľ čo na výkon tej istej činnosti inými subjektami, než sú prevádzkovatelia takýchto kasín, sa toto oslobodenie nevzťahuje.

O druhej otázke vo veci C-453/02 a prvej otázke vo veci C-462/02

31 S ohľadom na odpoveď na prvú otázku vo veci C-453/02 netreba odpovedať ani na druhú otázku v tej istej veci a ani na prvú otázku vo veci C-462/02.

O tretej otázke vo veci C-453/02 a druhej otázke vo veci C-462/02

32 Týmito otázkami sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či má článok 13 B písm. f) šiestej smernice priamy účinok v tom zmysle, že sa naň môže odvolávať prevádzkovateľ hazardných hier a výherných prístrojov pred vnútroštátnymi súdmi, aby sa tak vylúčilo uplatnenie pravidiel vnútroštátneho práva nezlučiteľných s týmto ustanovením.

33 V tomto ohľade treba pripomenúť, že vo všetkých prípadoch, keď sa ustanovenia smernice zdajú z pohľadu ich obsahu ako nepodmienené a dostatočne presné, možno sa na ne v prípade včasného neprijatia vykonávacích opatrení odvolávať voči všetkým vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré nie sú v súlade so smernicou, alebo vtedy, ak môžu stanovovať práva, ktoré jednotlivci môžu uplatňovať voči štátu (pozri najmä rozsudky z 19. januára 1982, Becker, 8/81, Zb. s. 53, bod 25; z 10. septembra 2002, Kügler, C-141/00, Zb. s. I-6833, bod 51, a z 20. mája 2003, Österreichischer Rundfunk a i., C-465/00, C-138/01 a C-139/01, Zb. s. I-4989, bod 98).

34 Konkrétne pokiaľ ide o článok 13 B šiestej smernice, z judikatúry vyplýva, že aj keď toto ustanovenie nepopierateľne uznáva voľnú úvahu členských štátov pri stanovení podmienok uplatnenia niektorých oslobodení, ktoré stanovuje, rovnako tak členský štát nemôže poplatníkovi, ktorý môže preukázať, že na jeho daňové postavenie sa skutočne vzťahuje jedna z kategórií oslobodenia podľa šiestej smernice, oponovať skutočnosťou, že tento členský štát neprijal opatrenia určené na uľahčenie uplatňovania práve tohto oslobodenia (rozsudok Becker, už citovaný, bod 33).

35 Treba dodať, že okolnosť, že článok 13 B písm. f) šiestej smernice opätovne potvrdzuje existenciu tejto voľnej úvahy členských štátov tým, že upresňuje, že majú právomoc určiť podmienky a obmedzenia oslobodenia, ktoré sa vzťahuje na hazardné a peňažné hry, nemôže spochybniť tento výklad. Keďže sú teda tieto hry zásadne oslobodené od DPH, každý ich prevádzkovateľ sa môže priamo dovolávať uvedeného oslobodenia, ak sa dotknutý štát vzdal výkonu právomoci, ktorá je mu výslovne priznaná článkom 13 B písm. f) šiestej smernice, alebo ak opomenul vykonať túto právomoc.

36 Navyše je dôležité uviesť, že to, čo platí v prípade, keď členský štát neuplatnil právomoc, ktorá je mu priznaná článkom 13 B šiestej smernice, musí platiť *a fortiori* aj v prípade, keď pri výkone tejto právomoci členský štát prijal vnútroštátne opatrenia, ktoré sú nezlučiteľné s touto smernicou.

37 Z toho vyplýva, ako uviedla generálna advokátka v bode 72 svojich návrhov, že v prípade ak, ako vo veciach samých, sú podmienky alebo obmedzenia, ktoré členský štát stanovil pre oslobodenie hazardných a peňažných hier od DPH, v rozpore so zásadou daňovej neutrality, tento členský štát sa nemôže opierať o takéto podmienky alebo obmedzenia v snahe uprieť prevádzkovateľovi takých hier oslobodenie, ktoré si tento môže legitímne nárokovať podľa šiestej smernice.

38 Preto treba na tretiu otázku vo veci C-453/02 a na druhú otázku vo veci C-462/02 odpovedať tak, že článok 13 B písm. f) šiestej smernice má priamy účinok v tom zmysle, že sa naň môže odvolávať prevádzkovateľ hazardných hier a výherných prístrojov pred vnútroštátnymi súdmi, aby sa tak vylúčilo uplatnenie pravidiel vnútroštátneho práva nezlučiteľných s týmto ustanovením.

O časovej účinnosti tohto rozsudku

39 Nemecká vláda vo svojich ústnych pripomienkach pripomenula možnosť Súdneho dvora obmedziť časovú účinnosť tohto rozsudku v prípade, že stanoví, že sporná vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veciach samých, je nezlučiteľná so šiestou smernicou.

40 Na podporu svojho návrhu uvedená vláda jednak upriamila pozornosť Súdneho dvora na nepriaznivé finančné dôsledky, ktoré by mal rozsudok vyslovujúci nezlučiteľnosť takého ustanovenia, akým je § 4 ods. 9 UStG so šiestou smernicou. Okrem toho uviedla, že postoj zaujatý Komisiou Európskych spoločenstiev na základe rozsudku z 5. mája, Glawe (C-38/93, Zb. s. I-1679), viedol Spolkovú republiku Nemecko k názoru, že § 4 ods. 9 UStG je v súlade so šiestou smernicou.

41 V tomto ohľade treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry výklad pravidla práva Spoločenstva, ktorý podáva Súdny dvor pri výkone svojej právomoci podľa článku 234 ES, objasňuje a upresňuje význam a dosah tohto pravidla tak, ako má alebo malo by byť chápané a uplatňované od okamihu, kedy nadobudlo účinnosť. Z toho vyplýva, že takto vykladané pravidlo môže a má byť uplatňované sudcom dokonca aj na právne vzťahy vzniknuté a vytvorené pred vydaním rozsudku o návrhu, v ktorom sa požaduje výklad, ak sú okrem iného splnené podmienky umožňujúce predložiť príslušnému súdu spor týkajúci sa uplatnenia uvedeného

pravidla (pozri najmä rozsudky z 11. augusta 1995, Roders a i., C-367/93 až C-377/93, Zb. s. I-2229, bod 42, a z 3. októbra 2002, Barreira Pérez, C-347/00, Zb. s. I-8191, bod 44).

42 Iba výnimočne môže Súdny dvor na základe všeobecnej zásady právnej istoty obsiahnutej v právnom poriadku Spoločenstva obmedziť možnosť všetkých dotknutých osôb dovolávať sa ustanovenia, ktoré vyložil, pri spochybňovaní právnych vzťahov založených v dobrej viere (pozri najmä rozsudky z 23. mája 2000, Buchner a i., C-104/98, Zb. s. I-3625, bod 39, a Barreira Pérez, už citovaný, bod 45).

43 Pokiaľ ide o veci samé, na prvom mieste treba uviesť, že na postup Komisie po už citovanom rozsudku Glawe sa nemožno s úspechom odvolávať na podporu tvrdenia, podľa ktorého sa možno rozumne domnievať, že § 4 ods. 9 UStG je v súlade so šiestou smernicou. Vec, v ktorej bol vyhlásený tento rozsudok, sa totiž týkala výlučne určenia zdaniteľnej sumy obratu z prevádzkovania výherných prístrojov a vôbec sa netýkala rozdielu v zaobchádzaní všeobecne zavedeného nemeckou právnou úpravou v oblasti DPH medzi verejnými kasínami, ktoré majú povolenie, a inými prevádzkovateľmi hazardných hier.

44 Na druhom mieste je dôležité pripomenúť, že finančné dôsledky, ktoré môžu pre členský štát vyplynúť z rozsudku vydaného v prejudiciálnom konaní, neodôvodňujú samé osobe obmedzenie časovej účinnosti tohto rozsudku (pozri najmä už citované rozsudky Roders a i., bod 48, a Buchner a i., bod 41).

45 V dôsledku toho nie je náležité obmedziť časovú účinnosť tohto rozsudku.

O trovách

46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 13 B písm. f) šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu — spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je prevádzkovanie všetkých hazardných hier a výherných prístrojov oslobodené od DPH, ak je vykonávané v povolených verejných kasínach, zatiaľ čo na výkon tej istej činnosti inými subjektami, než sú prevádzkovatelia takýchto kasín, sa toto oslobodenie nevzťahuje.**

2. **Článok 13 B písm. f) šiestej smernice 77/388/EHS má priamy účinok v tom zmysle, že sa naň môže odvolávať prevádzkovateľ hazardných hier a výherných prístrojov pred vnútroštátnymi súdmi, aby sa tak vylúčilo uplatnenie pravidiel vnútroštátneho práva nezlučiteľných s týmto ustanovením.**

Podpisy